

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคลตามแนวโรเจอร์สต่อ วิธีการเผชิญความเครียดของมารดาที่มีบุตรเป็นโรคธาลัสซีเมีย

สมมติฐานของการวิจัย

- 1 หลังการทดลองมารดาที่มีบุตรเป็นธาลัสซีเมียที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา แบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์ส จะมีคะแนนการเผชิญความเครียดแบบเผชิญหน้าปัญหาสูงกว่าก่อนได้รับการปรึกษา
- 2 หลังการทดลองมารดาที่มีบุตรเป็นธาลัสซีเมียที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา แบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์ส จะมีคะแนนการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ปัญหาทางอ้อมสูงกว่าก่อนได้รับการปรึกษา
- 3 หลังการทดลองมารดาที่มีบุตรเป็นธาลัสซีเมียที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา แบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์ส จะมีคะแนนการเผชิญความเครียดแบบมุ่งลดอารมณ์ถึงเครียดต่ำกว่าก่อนได้รับการปรึกษา
- 4 หลังการทดลองมารดาที่มีบุตรเป็นธาลัสซีเมียที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา แบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์สจะมีคะแนนการเผชิญความเครียดแบบเผชิญหน้ากับปัญหาสูงกว่ามารดาที่ไม่ได้รับการปรึกษา
- 5 หลังการทดลองมารดาที่มีบุตรเป็นธาลัสซีเมียที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา แบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์ส จะมีคะแนนการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ปัญหาทางอ้อมสูงกว่ามารดาที่ไม่ได้รับการปรึกษา

6 หลังการทดลองมารดาที่มีบุตรเป็นธาลัสซีเมียที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา แบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์ส จะมีคะแนนการเผชิญความเครียดแบบมุ่งลดอารมณ์ตั้งเครียดต่ำกว่ามารดาที่ไม่ได้รับการปรึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาที่บุตรได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นโรคธาลัสซีเมีย ซึ่งบุตรเข้ารับการรักษาที่คลินิกโลหิตวิทยา ตึกกุมารเวชศาสตร์ แผนกกุมารเวชศาสตร์โรงพยาบาลศิริราชอย่างต่อเนื่องมาไม่เกิน 1 ปี และรับการรักษาอยู่ระหว่างวันที่ 15 พฤศจิกายน 2538 ถึงวันที่ 15 พฤษภาคม 2539 โดยผู้เข้าร่วมวิจัยต้องสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ และมีคะแนนจากแบบสัมภาษณ์วิธีการเผชิญความเครียด ด้านวิธีการเผชิญความเครียดแบบเผชิญหน้ากับปัญหา และในด้านวิธีการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ปัญหาทางอ้อมต่ำกว่าค่ากลาง (mid point) คือมีคะแนนต่ำกว่า 32.5 และ 35 ตาม ลำดับ และ ในด้านการเผชิญความเครียดแบบมุ่งลดอารมณ์ตั้งเครียดสูงกว่าค่ากลาง (mid point) คือมีคะแนนสูงกว่า 22.5 จำนวน 24 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 12 คน และกลุ่มควบคุม 12 คน

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเป็นแบบมีกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง โดยมีการทดสอบก่อน และหลังการทดลอง (pretest-posttest control group design)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์วิธีการเผชิญความเครียดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบวัดวิธีการเผชิญความเครียดของผู้ป่วยความดันโลหิตที่ นิตยา สุทธยากร แปลมาจากแบบวัดวิธีการเผชิญความเครียดของ Jalowice ซึ่งสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดของ Lazarus

วิธีดำเนินการวิจัย

1 ก่อนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลศิริราชเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

1.2 ภายหลังจากได้รับการอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าคลินิกกุมารเวชศาสตร์โรงพยาบาลศิริราชเพื่อแนะนำตนเองและชี้แจงรายละเอียดเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3 ทุกวันจันทร์ และพฤหัสบดี ตอนเช้า เวลา 8.00 น ผู้วิจัยจะศึกษาแฟ้มประวัติมารดาที่มีบุตรเป็นโรคธาลัสซีเมียเพื่อ คัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้แล้วผู้วิจัยทำใบปะหน้าแฟ้มให้ส่งมารดาที่คัดเลือกไว้นี้ ไปพบผู้วิจัยหลังจากที่บุตรได้รับการตรวจแล้ว

1.4 เมื่อมารดาที่มีบุตรเป็นโรคธาลัสซีเมียที่คัดเลือกไว้นี้ มาถึงห้องที่ทำการปรึกษา ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์มารดา โดยใช้แบบสัมภาษณ์วิธีการเผชิญความเครียดมารดาที่มีบุตรเป็นโรคธาลัสซีเมียที่เตรียมไว้ มารดาที่มีคะแนนจากแบบวัดวิธีการเผชิญความเครียด ด้านการเผชิญความเครียดแบบเผชิญหน้าปัญหา และด้านวิธีการเผชิญความเครียดแบบมุ่งจัดการปัญหาทางอ้อมต่ำกว่าค่ากลาง (mid point) คือมีคะแนนต่ำกว่า 32.5 และ 35 ตาม ลำดับ และคะแนนด้านการเผชิญความเครียดแบบมุ่งลดอารมณ์ถึงเครียดสูงกว่าค่ากลาง (mid point) คือมีคะแนนสูงกว่า 22.5 จะได้รับการเชิญชวนให้เข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่าง และถ้าหากมารดาสมัครใจเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยก็จะดำเนินการคัดเลือกกว่าจะให้เป็นกลุ่มทดลองหรือควบคุม

1.5 มารดาที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยจะให้ความรู้ตามคู่มือโรคเลือดจางธาลัสซีเมีย ของมูลนิธิธาลัสซีเมียที่เขียนโดย พญ. วรวรรณ ตันไพจิตร

1.6 มารดาที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มทดลอง จะได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาส่วนบุคคลตามแนวโรเจอร์ส โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการปรึกษาเอง 1 ชั่วโมง พร้อมทั้งบันทึกเทปด้วย หลังการปรึกษาผู้วิจัยทำการนัดหมายกับมารดาต่อให้ได้สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละประมาณ 1 ชั่วโมง จนครบ 6 ครั้ง (ตามตารางการนัดหมายในภาคผนวกง.)

2 หลังการทดลองเมื่อผู้วิจัยให้ความรู้ในกลุ่มควบคุม และดำเนินการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์สในกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 6 สิ้นสุดลง ผู้วิจัยในฐานะนักจิตวิทยาการปรึกษาบอกยุติการปรึกษากับมารดาที่มีบุตรเป็นโรคธาลัสซีเมียแล้ว ผู้วิจัยสัมภาษณ์มารดาอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้แบบสัมภาษณ์วิธีการเผชิญความเครียดฉบับเดิม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1 หาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนจากแบบสัมภาษณ์วิธีการเผชิญความเครียดก่อนการทดลอง (pre-test) และหลังการทดลอง (post-test) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนน จากแบบสัมภาษณ์วิธีการเผชิญความเครียดในแต่ละด้าน ก่อนและหลังการทดลองของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-dependent)

3 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนน จากแบบสัมภาษณ์วิธีการเผชิญความเครียดในแต่ละด้านที่วัด หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-independent)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1 หลังการทดลองมารดาที่มีบุตรเป็นธาลัสซีเมียที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา แบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์ส มีคะแนนการเผชิญความเครียดแบบเผชิญหน้ากับปัญหาสูงกว่าก่อนได้รับการปรึกษา

2 หลังการทดลองมารดาที่มีบุตรเป็นธาลัสซีเมียที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา แบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์ส มีคะแนนการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ปัญหาทางอ้อมสูงกว่าก่อนได้รับการปรึกษา

3 หลังการทดลองมารดาที่มีบุตรเป็นธาลัสซีเมียที่ได้รับการรักษาเชิงจิตวิทยา แบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์ส มีคะแนนการเผชิญความเครียดแบบมุ่งลดอารมณ์ถึงเครียดต่ำกว่าก่อนได้รับการรักษา

4 หลังการทดลองมารดาที่มีบุตรเป็นธาลัสซีเมียที่ได้รับการรักษาเชิงจิตวิทยา แบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์ส มีคะแนนการเผชิญความเครียดแบบเผชิญหน้ากับปัญหาสูงกว่ามารดาที่ไม่ได้รับการรักษา

5 หลังการทดลองมารดาที่มีบุตรเป็นธาลัสซีเมียที่ได้รับการรักษาเชิงจิตวิทยา แบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์ส มีคะแนนการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ปัญหาทางอ้อมสูงกว่ามารดาที่ไม่ได้รับการรักษา

6 หลังการทดลองมารดาที่มีบุตรเป็นธาลัสซีเมียที่ได้รับการรักษาเชิงจิตวิทยา แบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์ส มีคะแนนการเผชิญความเครียดแบบมุ่งลดอารมณ์ถึงเครียดต่ำกว่ามารดาที่ไม่ได้รับการรักษา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาติดตามผลของการเข้ารับการปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคลตามแนวโรเจอร์สที่มีต่อวิธีการเผชิญความเครียดของมารดาที่มีบุตรเป็นโรคธาลัสซีเมีย ในขณะที่พานบุตรมารับการตรวจรักษาที่คลินิกในระยะติดตามผลของโรงพยาบาล โดยการสังเกตจากพฤติกรรมต่างๆ ที่มารดาปฏิบัติต่อบุตร และใช้แบบสัมภาษณ์วิธีการเผชิญความเครียดของมารดาที่มีบุตรเป็นโรคธาลัสซีเมีย

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลของปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคลตามแนวโรเจอร์สกับผลของการให้ความรู้เรื่องโรคธาลัสซีเมียโดยอาศัยคู่มือโรคเลือดจางธาลัสซีเมียที่มีต่อวิธีการเผชิญความเครียดของมารดาที่มีบุตรเป็นโรคธาลัสซีเมีย

3. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าหลังการทดลอง มารดาที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์สมีวิธีการเผชิญความเครียดที่เหมาะสมมากขึ้น ดังนั้นควรจัดโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์สนี้ขึ้น เพื่อพัฒนาวิธีการในการเผชิญความเครียดของผู้ป่วย และครอบครัวของผู้ป่วยโรคธาลัสซีเมีย

4 จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าหลังการทดลอง มารดาที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์สมีวิธีการเผชิญความเครียดที่เหมาะสมมากขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการจัดโปรแกรมที่ประยุกต์หลักการของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคลตามแนวโรเจอร์สขึ้นสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวผู้ป่วยธาลัสซีเมีย เพื่อช่วยพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องนี้ให้สามารถดูแลผู้ป่วยและครอบครัวผู้ป่วยธาลัสซีเมีย ให้สามารถเผชิญความเครียดได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น